

Riktlinjer för familjehemsvård i Skara kommun

Innehållsförteckning

Placering i familjehem	3
Jourhem	3
Uppdraget som familjehem	3
Familjehemsavtalet	4
Arvode	4
Omkostnad.....	4
Kostnader inför placering	5
Utrustning inför placering.....	5
Kompensation för inkomstbortfall	5
Utbildning och handledning.....	5
BBiC.....	5
Vårdnadsöverflyttning.....	6
Omplacering	6
När placeringen avslutas	6

Inledning

Skara kommuns riktlinjer grundar sig på Sveriges kommuner och Landstings riktlinjer för familjehemsvård.

Placering i familjehem

Definition av familjehem enligt SoL och LSS: ”Med familjehem avses ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård och fostran eller vuxna för vård och omvårdnad och vars verksamhet inte bedrivs yrkesmässigt.” Med yrkesmässigt avses att verksamheten bedrivs kontinuerligt och i förvärvssyfte.

Innan omsorgsnämnden lämnar medgivande eller beslutar om en placering ska familjehemmet genomgå en utredning. Syftet är att få underlag för att kunna bedöma hemmets förutsättningar för vården av ett visst barn. Den omsorgsnämnd som lämnat medgivandet eller beslutat om en placering ansvarar också för att minst var sjätte månad överväga om vården fortfarande behövs. En familjehemsutredning ska göras både när det gäller en privat placering, som parterna själva gjort upp om, som när en placering sker på uppdrag av nämnden. Eftersom en privatplacering inte sker på uppdrag av nämnden betalas ingen familjehemsersättning ut.

En grundtanke i familjehemsvården är att barnet ska kunna återvända till det egna hemmet, därför ska inte placering pågå längre tid än nödvändigt.

När det placerade barnet fyller 18 år ska han/hon ansöka om fortsatt placering i familjehemmet. I normalfallet beviljas fortsatt placering under studietiden på gymnasiet, eller motsvarande utbildningsform.

Jourhem

Ett jourhemsuppdrag är att ta emot akuta placeringar. Det är inte meningen att de ska ta emot barn för stadigvarande vård och fostran. En placering i jourhem bör inte pågå längre tid än vad som krävs för att utreda och bedöma det fortsatta vårdbehovet samt att fatta beslut i ärendet. Efter avslutad utredning får ett barn vårdas i ett jourhem i högst två månader, såvida det inte finns särskilda skäl.

Uppdraget som familjehem

Uppdraget att vara familjehem är knutet till den eller de personer som omsorgsnämnden har utrett och bedömt vara lämpliga för ett visst barn. Deras uppgift är att ta hand om barnet på det sätt som barnets föräldrar normalt gör. Om familjehemmet separerar och/eller ombildas tillsammans med en ny partner måste en ny familjehemsutredning göras eftersom förändringen har betydelse för barnet.

Familjehemsföräldrar är uppdragstagare åt omsorgsnämnden och således inte anställda. I och med detta har de en fri ställning när det gäller vilken eller vilka kommuner de vill ta uppdrag ifrån och vilka barn de vill ta emot i sitt hem. Familjehem kan ha uppdrag åt flera kommuner samtidigt. Det finns även en möjlighet att kontraktera familjehem vilket innebär att familjehemmet förbinder sig att ta emot en eller flera placeringar vid behov.

Familjehemsavtalet

Ett avtal med familjehemmet skall tecknas utan dröjsmål. Avtalet grundar sig på den genomförandeplan som upprättats i ärendet. Av avtalet ska det framgå vad uppdraget omfattar, ersättningar, skatter, tidpunkt för utbetalningar, försäkringar, uppsägningstider m.m.

Uppsägningstiden är i normalfallet en månad. För kontrakterade familjehem är normalfallet tre månader. Om placeringen pågår under uppsägningstiden utgår full ersättning. Om familjehemmet inte har någon placering under uppsägningstiden utgår ingen omkostnadsersättning och arvodesersättningen reduceras med 50 %. Vid särskilda omständigheter kan uppsägningstiden förlängas och full ersättning kan utgå. För kontrakterade familjehem utgår fullt arvode och viss omkostnadsersättning under uppsägningstiden.

Arvode och omkostnadsersättning beräknas utifrån kommunförbundets rekommendationer som uppdateras årligen.

Arvode

Uppdraget ersätts med ett arvode som varierar i storlek beroende på hur omfattande arbetsinsatsen och tidsåtgången bedöms vara. Arvodet är en skattepliktig inkomst, som beskattas som inkomst av tjänst. Genom arvodet ersätts familjehemmet för sitt arbete. En familjehemsförälders åtaganden är att fungera som förälder i vardagssituationer. Förbundets rekommendationer är tillämpbara även för familjehem som består av anhöriga eller andra närstående och som fått sitt uppdrag av socialnämnden. Arvodet följer löneutvecklingen i vårddyken som t.ex. vårdare, barnskötare, vårdbiträden, behandlingsassistenter. Det innebär att arvodet omräknas varje år. Arvodet kan även justeras utifrån förändringar i genomförandeplanen och i vårdinnehållet. Höjningarna kan vara inom och utom förbundets rekommendationer, besluten inom sker på tjänstemannanivå och utom tas av omsorgsnämndens sociala utskott.

Förhållanden som kräver ökade arbetsinsatser eller kunskaper vilket motiverar en höjning inom ramen av rekommendationerna kan vara:

Starkt utåtagerande beteende, starkt hämmat beteende, specifika skolproblem, missbruk av beroendeframkallande medel, negativt beteende (kriminalitet, asocialitet, vagabondering, prostitution), fysiska och psykiska funktionshinder, kroppslig sjukdom av kronisk karaktär, omfattande kontakter med sjukvården, barn- och ungdomspsykiatri och myndigheter, omfattande kontakter med anhöriga eller andra närstående personer.

Det kan förekomma att ett enskilt barn har så omfattande behov av vård och omsorg att det finns skäl att fastställa arvodet till en nivå som överstiger rekommendationerna. Om så är fallet ska detta beslut tas i omsorgsnämndens sociala utskott.

Det kan även förekomma omständigheter som kan reducera arvodet och omkostnadsersättningen t.ex. när barnet regelbundet vistas utanför familjehemmet.

Omkostnad

De kostnader som familjehemsuppdraget för med sig ersätts dels genom barnbidraget/studiebidraget och dels i form av en omkostnadsersättning. Omkostnadsersättningen är till för att täcka de kostnader som familjehemmet får när de tar emot ett barn i sin familj. Ersättningen utgörs dels av en åldersfördelad schablon, som kallas grundkostnad och dels av tilläggskostnader som beräknas individuellt efter det placerade barnets behov. Exempel på tilläggskostnader kan vara barnomsorgsavgift, kostnader för umgängesresor, specialkost, glasögon och linser, kostsamma fritidsaktiviteter. Ett familjehem kan vara beläget så att allmänna kommunikationer saknas eller att

barnet inte klarar att själv förflytta sig. Då kan milersättning utgå till familjehemmet som motsvarar högsta skattefria milersättningen, fastställs årligen av skatteverket.

Omkostnadsersättningen kompenserar för kostnadsutveckling genom koppling till prisbasbeloppet.

Det kan även finnas behov av extra utrustning till barnet t.ex. cykel, moped eller dator.

Kostnader inför placering

Familjehemmet kan ha kostnader inför en placering som kan behöva ersättas, t.ex. kostnader för att träffa barnet och dess föräldrar, träffa socialtjänsten, kontakter med skola. Familjehemmet kan behöva ta ledigt från sina arbeten och därmed förlora arbetsinkomst.

Utrustning inför placering

Socialnämnden ansvarar för att de som placeras i familjehem är utrustade med de kläder som behövs för den närmaste årstiden. Barnet kan även ha behov av leksaker, fritidsutrustning eller liknande.

Familjehemmet behöver eventuellt utrusta det rum som barnet ska bo i. Familjehemmet samråder med familjehemssekreterare innan inköp för att främja prismedvetenhet och få kostnaderna godkända.

Kompensation för inkomstbortfall

Frågan om kompensation för inkomstbortfall blir aktuell när nämnden rekryterar ett familjehem där familjehemsföräldrarna förvärvsarbetar och vi bedömer att någon av dem behöver vara tjänstledig under en tidsbegränsad period för att vara hemma med barnet t.ex. under en inskolningsperiod eller vid spädbarnsplaceringar.

Utbildning och handledning

Familjehemmets behov av utbildning, fortbildning, handledning och avlastning ska tillgodoses av den placerade socialnämnden, som enligt 6 kap. 7 § SoL, bl.a. har skyldighet att lämna dem som vårdar barnet råd, stöd och annan hjälp som behövs. Behovet av utbildning tillgodoses genom att familjehemmet deltar i utbildningen "Ett hem att växa i" som Socialstyrelsen har utvecklat. Familjehemmen kan också komma att erbjudas utbildningar/föreläsningar som bedöms relevanta för uppdraget.

Arbetshandledning sker genom kontakt med ansvarig familjehemssekreterare. Processinriktad handledning erbjuds vid behov genom externa handledare.

BBiC

BBiC är ett verksamhetssystem för att utreda barns och ungdomars behov av stöd och hjälp. Skara har permanent licens för att använda BBiC. Detta innebär bl.a. att vårdplan, genomförandeplan, uppföljningsdokument och avslutningsdokument skall användas för att följa upp och dokumentera vården i familjehem. Vårdplanen bör beskriva de behov barnet har som ska tillgodoses av vården och vilka förutsättningar som måste vara uppfyllda för att vården ska kunna upphöra. Omsorgsnämnden ska minst en gång var sjätte månad överväga/ompröva om vården fortfarande behövs.

Vårdnadsöverflyttning

När ett barn varit placerad i samma familjehem under tre år ska omsorgsnämnden överväga om det finns skäl att ansöka om överflyttning av vårdnaden. Tanken är att ett barn som har rotat sig i ett familjehem inte ska ryckas upp från en miljö där barnet känner sig tryggt, har en känslomässig förankring och har funnit sig tillrätta. Vid en vårdnadsöverflyttning har omsorgsnämnden ett fortsatt ekonomiskt ansvar gentemot familjehemmet och ska också vid behov ge familjehemmet fortsatt råd och stöd, detta tills att barnet fyller 18 år alternativt avslutat sina gymnasiestudier.

Omplacering

Omsorgsnämnden ansvarar för att barnet får den vård och den vårdform som är mest ändamålsenlig. Barnets vårdbehov kan förändras över tid så att det krävs ett annat familjehem eller en annan vårdform. Det kan även vara förändringar i familjehemmet som gör att hemmet inte längre är lämpligt eller att de av andra skäl inte längre kan ha barnet kvar. En omplacering blir således nödvändig i vissa fall. De förändrade förhållandena medför att vårdplanen och genomförandeplanen behöver revideras. Det är den placerade nämnden som beslutar om barnet skall omplaceras.

När placeringen avslutas

Enligt 5 kap 1§ SoL ska omsorgsnämnden i sin omsorg om barn och ungdom tillgodose det särskilda behov av stöd och hjälp som kan finnas sedan vård och fostran utanför det egna hemmet upphört.

Hur placeringen ska avslutas och vilket stöd ungdomen är i behov av efter placeringen hänger samman med skälen till placeringen, placeringens längd, barnets ålder och hur nätverket ser ut. Avslutningen ska helst vara planerad med en utslussning.

Den placerande nämnden ansvarar för de stöd- och hjälpinsatser som den unge kan behöva när placeringen upphör. Hur länge den placerande nämnden ska finnas med får avgöras från fall till fall, vanligen några månader. Det huvudsakliga syftet med en välplanerad och fungerande eftervård eller utslussning är att minska risken för att barn och ungdomar ska behöva vård igen och underlätta för ungdomar att etablera sig i samhället med samma förutsättningar som andra barn och ungdomar.